

inko

**informatiegevende en
kontaktleggende periodiek
van de fraters van utrecht**

42^e jaargang

nummer 4

oktober 2019

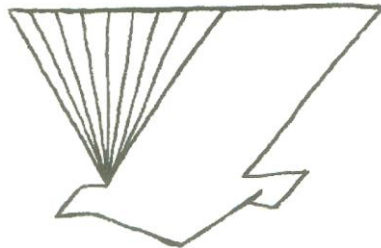
VAN DE REDACTIETAFEL

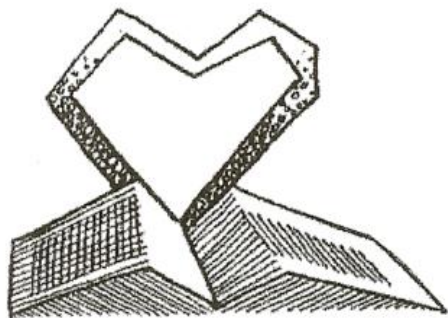
Al merken we dat de zomer probeert over te gaan in de herfst, wij hebben geprobeerd weer een nieuwe aflevering van INKO voor u samen te stellen, die u wellicht nog niet, bij de kachel zittend, zult gaan lezen. In een lekker beschut zonnig hoekje mag ook! De tocht van fr, Ezechiël met jongens van het juvenaat aan het eind van de oorlog – 75 jaar geleden – schetst een duidelijk beeld in wat voor moeilijke tijd de mensen toen leefden. Hij heeft de bevrijding niet mogen beleven. Paul Steverink heeft Ton Oostveen aan de praat gekregen over mediteren en dat geeft een duidelijk beeld dat mediteren niet vanzelf gaat, maar wel erg belangrijk is.

Onze Indonesische medebroeder Kristoforus wordt getekend door Vinsensius en Adolf, terwijl Coby Evers over zichzelf vertelt in de rubriek: "De pen doorgeven". Een persbericht van Vroege Vogels meldt de instelling van de "Frater Willibrordusprijs" b.g.v. zijn overlijden op 91-jarige leeftijd.

Met de Overweging bij de Constituties van Alfons Kroese, de Nieuwsbrief van de zieke Jeroen Kingsma, een vers van Theobaldus, een berichtje uit de Graafschapsbode van december 1913 en een uitgebreid artikel over 25 jaar Congregatiestructuur van Leo Ruitenberg is deze aflevering zeker weer de moeite waard om met aandacht te lezen.

Veel leesplezier

Overweging bij de Constituties

NADA TE TURBE: Laat je niet verontrusten, maar ook niet gek maken!

“We leven in deze wereld; wij maken deel uit van deze wereld; wij dragen verantwoordelijkheid voor deze wereld. Wij geloven dat God daarin werkzaam is en ons roept om mens te zijn; om met onze mogelijkheden en beperktheden ons te ontplooiën naar zijn beeld en gelijkenis”.

Constitutie 1.

Wie kent het lied, die het eens meegezongen heeft in Taizé, en nadien vele malen in een kerkelijk samen zijn. Een lied dat aanspreekt, zeker als men het herkent als een lied van Theresia van Avila. Theresia van Avila, leefde in een tijd als de onze. Veel was er te beleven, veel stond er in haar tijd op het spel, met veranderingen in kerk en samenleving. Ongetwijfeld met veel vraagtekens en grote perspectieven als je de moed had om verder te kijken en als niet “behoudzucht” maar “nieuwsgierigheid” in je spiritualiteit is opgenomen. Christenen en religieuzen bij uitstek zouden daarvoor een bijzondere gevoeligheid hebben.

Mystici zoals Theresia van Avila stellen soms vreemde eisen die mede gekenmerkt zijn door haar medebroeder Joannes van het Kruis, niet mijn wil, niet mijn verstand, niet mijn verleden is richting gevend. Dat alles moet ik loslaten om bij mijn weg naar God uit te komen. Wie zijn leven in het juiste perspectief gaat zien die leert stap voor stap om zijn eigen wil los te laten ten koste

van de weg van de Eeuwige te gaan. Niet jij leidt je leven, maar God leidt jou. Voor mij ligt de grote vraag en uitdaging, welke weg bewandel ik in mijn leven? De weg die ik aantrekkelijk vind die mij op de korte duur veel brengt, of de weg die God mij wil laten gaan. Maar daarvoor is nodig dat je je geheugen loslaat. Dat je niet je geheugen jouw weg laat bepalen. Want wie dat doet laat zich vangen door zijn verleden, door ervaringen van voorbij. Die laat zich beperken en kooien door beelden van toen. Laat je geheugen los zeggen en schrijven Joannes en Theresia. Durf ook je verstand los te laten, en durf te leven, in duisternis, in de donkere nacht.

Niemand blijft graag alleen met wat hem of haar beweegt. Mensen zoeken mensen om mee te praten over God weet wat: leven, leegte, dood, verlangen, angst, hoop... Op zoek naar hen die een eindje met elkaar willen oplopen. De afgelopen decennia stonden in het teken van het "ik", van de ontplooiing van ons zelf. De laatste jaren komt de vraag op hoe we ons leven leiden samen met anderen. We zoeken verbindingen en een zekere geborgenheid. Een vraag die steeds luider klinkt in ons midden. Waar we niet aan voorbij mogen gaan omdat er nog zoveel vragen om een oplossing en nabijheid vragen.

Volgens schattingen zijn er in de eerste helft van dit jaar zeker 426 migranten verdronken op de Middellandse Zee, tussen Libië en Italië. Heel veel vluchtelingen halen de zee zelfs niet maar worden ergens op weg in Afrika gevangen genomen of gedood. Van wie dan toch de kust bereikt zal ook maar weer een klein percentage effectief Europa bereiken. Het Europa van hun dromen. Dromen gevoed door mensensmokkelaars die werk en een beter leven voorspiegelen. De realiteit is anders. Meer en meer zijn vluchtelingen niet welkom in Europa. Het "paradijs" bestaat uit opvangkampen en asielprocedures of illegaal slapen in een park. Het is een aartsmoeilijk thema. Als christenen kunnen en mogen we niet wegstijgen. Niet dat we het "beter weten", maar wel denk ik dat we in het zoeken naar een menswaardige oplossing onze stem moeten laten meeklinken. Wat de houding van de christen,

van de Kerk tegenover migranten en vluchtelingen is daar hebben wij door de eeuwen heen geen twijfel over laten bestaan: gastvrijheid en bescherming van de mens in nood staat centraal. Ken je nog het antwoord van Jezus toen enkele leerlingen van Johannes de Doper hem kwamen vragen of hij de Messias was? Jezus antwoord is duidelijk: Ga aan Joannes vertellen wat je gehoord en gezien hebt....blinden zien, doven horen, kreupelen lopen en aan armen wordt de Blijde Boodschap verkondigd. Meteen wordt Jezus aandacht voor de zwakke medemens klaar gesteld. Aandacht voor mensen blind van de zorgen die ze niet meer aan kunnen. Dit verhaal is als een spiegel. We hebben het te vaak gehoord wellicht, we kunnen wegkijken, maar wellicht, is het een revolutionaire uitspraak, die ons doet herinneren: “wat je aan de minsten der mensen hebt gedaan, dat heb je aan Mij gedaan”.

Voorhout 1 augustus 2017
Alfons Kroese o.c.d.

*In het kader van 75 jaar bevrijding, is dit een goed voorbeeld van de bizar zware omstandigheden waarmee de medebroeders toentertijd voor de jongens gezorgd hebben. We kwamen dit verhaal tegen doordat een neef van fr. Ezechiël aan de Overste van het Religieus Huis Nederland vroeg of er stukken waren in het archief over zijn oom fr. Ezechiël. Er was dus een handgeschreven tekst en soms niet goed leesbaar (een paar namen hebben een ? van ons gekregen). Deze tekst is dus door ons overgetypt. Letterlijk en met de fouten en de schrijfwijze uit die tijd. De naam van de schrijver staat helaas er niet bij vermeld. Met eerbied en respect voor de medebroeders uit die tijd.
Redactie.*

75 Jaar bevrijding

Inleiding

In verband met de spoorwegstaking 17 sept.1944, achtte het huisbestuur van de “Lunenburg” het niet meer verantwoord, de leerlingen op het juvenaat te laten verblijven. De toestand in het land werd steeds benarder. In overleg met het Hoofdbestuur v.d. Congregatie werd daarom besloten de jongens die boven de grote rivieren woonden, allen naar hun ouderlijk huis te brengen, (Brabant was al bevrijd dus deze jongens, 14 in getal, waren wel gedwongen om te blijven).

De tochten gebeurde in de meeste gevallen te voet, zoals naar Rotterdam, Den Haag, Utrecht Arnhem Deventer en Friesland. Deze laatsten hadden het geluk de reis bij gedeelten per paard en wagen, en zelfs per Rode Kruis-auto af te leggen. Hier volgt het eenvoudige verhaal van een der jongens.

De reis naar Friesland met Fr. Ezechiël zaliger gedachtenis.

Van wege de oorlog moesten de Friezen naar hun ouderlijk huis gebracht worden. Omdat Fr. Ezechiël een Fries was, werd hem dat werk opgedragen.

9 November 1944 s'Avonds kregen we 't bericht dat we de volgende morgen vroeg naar Barneveld zouden gaan. Vandaaruit zou een auto over Sneek naar Leeuwarden gaan.

's Morgens stonden we heel vroeg op. Er stond voor ons allemaal; een boterham klaar. Er was geen thee. Fr. Ezechiël wist er raad op. Hij ging naar d keuken en kwam al gauw terug met eigen gezette surrogaat thee.

De wagen stond voor En we stapten in (Fr. Ezechiël, Frans en Herman Doodkorte Dick v.d. Zweep Weinie Brouwer, Anton Steggink Piet van Balen Herman Morskate en Ben Andela). Fr. E. zat naast van Leeuwen jr. op de bok. We zaten nog maar net of 't begon al te regenen Hij bracht ons tot Scherpenzeel. Toen nog 10 km lopen en we waren in Barneveld. **In de** concertzaal van die plaats konden we even uitrusten.

De auto kwam niet. Hij zou de volgende dag komen. Daarom gingen we naar een warenhuis daar sliepen we de eerste nacht op wat stroo in onze jassen onder een molton deken.

Rondom ons gehuil van andere kleinere evacue's. 's Morgens stonden we op vouwden onze deken op en het morgengebed zouden we in de kerk doen. Na ons gewassen te hebben bij een pomp die daar aan een straat stond gingen we naar de kerk.

De vorige avond - 9 Nov. – had Fr. Rodrigues Sipke van der Zweep gebracht

10 Nov. 's Morgens was Fr. E. er op uitgegaan om een lokaaltje te krijgen.

's Middags namen we onze intrek in een bewaarschool klasje. Ook hier werd ons eten gebracht 's morgens en 's avonds boterhammen met alleen kaas en 's middags hutspot.

's Middags maakten we een wandeling en als 't donker begon te worden gingen we nog een tijdje zitten en dan avond gebed en dan Gezamenlijke zang op bed wat meestal met het Fryske Folkslied eindigde.

2x op een middag zijn wij bij den heer ... de leider? der evacuatie op bezoek geweest en een x op een avond. Een keer op zo'n bezoek toen wij alleen zaten stelde Fr. E. voor, iedereen een gulden te

geven voor het rode kruis. Dat deden we dan ook graag. 's Zondags middag de 12^e Nov. kwam Fr. Oskar bij ons op bezoek. Hij had Piet Diepenbroek nog gebracht en kwam ons wat boter/eten brengen en voor Fr. E. nog wat extra's n.l. shag en vloeitjes. Waar hij best mee in zijn schik was.

Maandag pitte (?) de ene helft van ons gezelschap. Dinsdags de andere voor de laatste maal. Want die avond kwam mijnheer... Ons vertellen dat we met een auto naar Steenwijk konden. Doen of niet doen, zei hij. We deden 't natuurlijk. Nadat we 't avondgebed gebeden hadden met een extra dankgebedje zongen we 't Fryske Folkslied extra vurig en we gingen slapen.

's Morgens om een uur of 5 stonden we op we pakten onze pakken weer goed in. De geleende dekens netjes opgevouwen op 't tafeltje en toen Morgengebed.

Nu wilden we nog even naar de kerk maar dat ging natuurlijk niet om ½ 6. In de concertzaal van Barneveld heel wat namen opgenoemd van mensen, waar een auto voor was.

15 Nov. We stapten in een dichte vrachtauto en reden weg na een verblijf van 4 ½ dag in Barneveld. We reden ook door 't half afgebrande Putten. Toen we over de IJsel waren moest onze auto een Duitse over de IJsel trekken. Toen we dan voor de 3^e maal over de IJsel waren, waren we in Zwolle en Steggink verliet ons.

's Middag om een uur of 3 kwamen we in Steenwijk aan waar we een kopje koffie kreegen. Nu liepen we naar Steggerda. Jongens moesten op de spullen passen. D.v.d.Z. e.a. Die zouden dan met een karavaan evacuë's meegaan. Ze stapten op de kar maar in plaats dat die naar Steggerda reed ging hij naar de meisjes kweekschool in Steenwijkerwold.

Waar de knecht van een kennis van Fr. E hen op kwam halen. Alle jongens konden natuurlijk niet bij hem thuis slapen en daarom zocht hij voor de andere jongens een plaatsje.

16 Nov. De volgende middag kwamen we op een melkkar met een paard er voor, van een oom van de Doodkortes in de Jammere (?)

aan. Waar we bij de ouders van een jongen die onderdook in Steggerda een bord snert kregen.

Daarna reden we op een paard en wagen op luchtbanden naar Sneek, waar 't grootste gedeelte der Jongens thuis was.

Fr. E. zit bij v.d. Zweep thuis – hun vader was ondergedoken en hun moeder was natuurlijk echt blij dat haar zoons thuis waren.

Daar komt Weinie Bouwman aan “Mien Moeke vond 't heel fijn dat U ons thuis brocht heb en morgen gaan ik met mien broerkes bomenhout jatten, want ze hebben niet zo veel hout meer. Nadat hij bij alle jongens thuis geweest was Ging fr. E. bij het evacuatie bureau proberen een auto te krijgen. Misschien morgenmiddag zij de dame die er zat. S'nachts bleven de Sneekers thuis Fr. E. bij de Fam. Brouwer. De volgende morgen gingen Fr. E. en W. Brouwer bij Ben Andela achter op, op weg naar Leeuwarden maar even buiten Sneek knapte de band en we moesten terug want de band was nu helemáál onherstelbaar.

Om 4 uur zaten Fr. E en B Andela dan in een auto die hun vlug naar Leeuwarden bracht. In Leeuwarden aangekomen werd de fiets van de auto losgemaakt, nog een paar straten door en Andela was thuis.

17 Nov. Fr. E. sliep die nacht bij de fam. Andela. De volgende morgen ging hij om 7 uur naar de H. Mis en om 9 uur reed hij in de stromende regen naar Steggerda terug waar P. v. Balen en H. Morskate nog wachtten om weggebracht te worden. Bij demuur (?) van Leeuwarden nam hij afscheid van B. Andela. Hij gaf hem de hand en zei: ”je schrijft de fraters nog wel eens hé en vergeet niet voor hen te bidden. Hou je goed hoor.” “Dag Frater”.

Na-woord

Na zijn terugkeer uit Friesland en Groningen kwam frater Ezechiël v.d.Berg doodziek thuis.

Hij trof de “Lunenburg” ten gevolge van een bombardement in puin aan. Inwoners van Langbroek verwezen hem naar het - één KM verderop gelegen - Hinderstein, waar de fraters en de jongens een onderdak hadden gevonden bij baron Carel van Wijckersloot – de Weerdenstein.

Ezechiël had tengevolge van de regenachtige weersomstandigheden een zware infectie opgelopen, plus een longontsteking.

De dag na zijn thuiskomst ontving hij het Sacrament van de zieken, en deed direct daarna zijn eeuwige professie.

Na enkele maanden ziekbed overleed hij op 5 maart 1945, 25 jaar oud. Dat hij ruste in vrede.

Frater Ezechiël

Een NIEUWSBRIEF van Jeroen Kingmans

'Douchen' uit de blog van Jeroen Kingsma, de kok van het fraterhuis St.-Jozef in De Bilt, die nog steeds met ziekteverlof is na zijn operatie. En een mailtje van Jeroen aan dhr. Zuiderwijk. Jeroen, veel sterkte en volledig herstel wensen we je toe.

De redactie

Douchen

Door jeroenkingmans

Soms wil ik het ziek zijn afspoelen, gewoon onder de douche. Ik heb het al geprobeerd met scrub, met shampoos die vitaliteit beloofden en met een schuursponsje met Cif. Het resultaat was belabberd, het rook allemaal lekker hoor, maar de kanker spoelde niet weg door het putje. Nou staat hij ook niet bekend als afwasbaar, het goedje hecht zich nou eenmaal graag! Het is meer een symbolisch gedachte om even verlost te zijn van ongecontroleerde celdeling en gedachten.

Het UMC is een vergaarbak waarin ziekten in en uit stromen. Ik zit nogal eens bij de hoofdingang, wat nutteloos rond te hangen en dan zie je het golven. Bloedprikken is met stip de meest favoriete bezigheid. Ik zie opgerolde mouwen met pleisters voorbijsnellen, allemaal benieuwd wat het bloed te vertellen heeft. Gips zie ik weinig, het UMC zal wel niet aan botbreuken doen, te weinig academisch, er wordt hier op hoog niveau geacteerd! Bestralen doet het wel erg goed. Het UMC heeft

tallose ruimten waarin kanker wordt aangepakt. De wachtkamers zitten vol. Veel haar zie je er niet, weggevaagd door bestraling en chemo. Blote hoofden zijn de vaandeldragers van de kanker, een ongewenste rol.

De ziekte is er voor iedereen, discrimineren doet hij niet, dat moet ik hem nageven. Jong of oud, het maakt hem echt niets uit, iedereen is welkom om zich in zijn open armen te vleien. Vervolgens past hij zijn wurggreep toe, de knokkels wit. Ik zie verdriet, hoop en wanhoop langs komen, maar ook opluchting en blijheid, het dendert allemaal door de eindeloze gangen van het UMC, op zoek naar de uitgang.

Zelf hoef ik de gang naar het ziekenhuis een paar weken niet te maken. Zes weken bestralen is het maximale dat het lichaam toelaat, het is een keer genoeg. Ook de chemo moet even pas op de plaats maken, gif met gif bestrijden levert een reactie op die het lichaam maar weer moet zien te overwinnen en om een adem-pauze vraagt. Mijn lichaam is gelukkig sterk en trouw en accepteert alle rompslomp met groots gemak; snakt alweer naar fysieke arbeid om het gebrek aan voldoende mentale veerkracht te compenseren, kleurt de toekomst weer wat zonniger in en houdt de donkere wolken op afstand.

Zonder iemand te willen vermoeien met Happinez-achtige quotes, heb ik eindelijk door dat ik beter in het nú kan leven en de toekomst op zijn beloop te laten, ik heb er toch geen grip op! Wat niet betekent dat ik de struisvogel uit wil hangen. Begin oktober volgt een MRI-scan die misschien wat vertelt over de tumorresten. Of de kanker zich koest houdt, of dat hij juist zijn vuisten balt!

[jeroenkingmans](#) | 26 september 2019

Woensdag 11 september mailde Jeroen aan Leo Zuiderwijk:

Hoi Leo.

Net zes weken bestraling en chemo afgerond. Fysiek ben ik hier vrij ongeschonden door gekomen, mentaal ligt dit wat gecompliceerder! Wat volgt is nog zes zware kuren chemo! De verwachting is dat dit tot half januari 2020 zal duren. Een lange weg te gaan dus, waarvan het resultaat ook nog eens erg onzeker zal zijn. Naast deze behandeling heb ik een afspraak in een kliniek in Duitsland die immuuntherapie in het pakket heeft. In Nederland is dit nog een studie, maar in Duitsland zijn ze hier al ver mee en zijn er veelbelovende resultaten geboekt, wat natuurlijk geen enkele garantie voor mij biedt. Nadeel is dat verzekeraars dit niet vergoeden en er een fors prijskaartje aanhangt!

Hopende dat het eten de fraters nog smaakt! Met veel groeten, ook aan de fraters en medewerkers,
Jeroen

MEDITATIE? HET GAAT MAAR OM DIT ENE

**“Zoek eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid
en al het overige krijg je gratis erbij.”**

naar Mattheus 6, 33

(deel 1.)

Interview:

fr. Ton Oostveen wordt geïnterviewd door fr. Paul Steverink

Paul: “Waar het hart van vol is, loopt de mond van over!” En, zégt Ton het niet, dan zíngt hij het wel, zelfs begeleid door muziek-instrumenten. De gesprekken vinden plaats in zijn kamer en de zaal voor zenmeditatie in groepen van samen 60 geïnteresseerde mensen van buiten die binnenkomen. Twee rijen van 10 meditatie-bankjes geven aan hoe goed georganiseerd Ton te werk gaat. Van te voren heb ik vragen gesteld die ik aan Ton heb voorgelegd als volgt:

Waarom komen mensen mediteren?

De behoefte om zich te verdiepen en te gaan mediteren heeft voor mijn gevoel alles te maken met onze innerlijke hang naar het religieuze. Ik noem het altijd ons ‘heimwee’ naar Thuis, onze Oorsprong, God. Het woord religie zegt dit al. Dit komt namelijk van reli-gare, wat opnieuw verbinden betekent. Wat

moet er opnieuw verbonden worden zul je zeggen. De éénheid met het Onnoembare, God. Het idee afgescheiden te zijn van onze oorsprong roept om verbinding, herstel, éénheid. Evenzo belangrijk is de verbinding met je naaste: “Heb God lief en je Naaste, die is als jezelf” Of je nu godsdienstig bent opgegroeid of niet, de mens is van nature een religieus wezen.

Wat is de rol van meditatie hier in?

Meditatie helpt ons om dit contact met het Onnoembare, tot stand te brengen. Het geeft antwoord op vragen en inzichten en doet handreikingen die mensen in de kerk niet meer vinden. Meditatie is dan ook ‘in’ tegenwoordig. Maar de manier waarop gemediteerd wordt is verschillend. Toen ik in 2009 begon met het geven van zen of stille meditatielessen met een brug naar de Christelijke mystiek, was ik op dat moment de enige in de omgeving van De Bilt-Zeist die dit gaf. Nu, tien jaar later, zijn er in een straal van zeven kilometer zeker zo’n tien meditatiegroepen te vinden. Terwijl we zien dat kerken leeg lopen, is de belangstelling voor een kloosterweekend, meditatie, rust, groter dan ooit.

Welke andere motieven hebben mensen om te mediteren?

Mensen hebben verschillende motieven om stille meditatie te komen doen.

Ik herken in al die jaren drie groepen van deelnemers

* De groep die komt voor de rust en de stilte, zij ervaren dit als weldadig.

Daar wordt niet direct een religieuze lading aan verbonden.

* Dan is er de groep die zich afvraagt, waar gá ik voor in mijn leven, wat is de zin van mijn bestaan, mijn werk, mijn gezin, mijn relaties in de samenleving.

Deze mensen zoeken antwoord op de vraag: ‘Is dit het nou?’.

* Een derde groep heeft al veel individuele ervaring met meditatie en geestelijke verdieping en wil deze graag in groepsverband voortzetten.

In alle gevallen zijn deze mensen welkom. Ik vraag nooit naar hun religieuze overtuiging of achtergrond. Waarom zou ik? Als alles één is met alles, zoals ik in deze cursus doorgeef, dan wil ik geen onderscheid maken. Het zijn ook niet enkel ouderen die deelnemen aan deze meditatiecursus. De jongste was 19 toen zij begon en de oudste is inmiddels 91. Ieder die zich thuis voelt bij wat geboden wordt is welkom. ‘In het huis van mijn Vader zijn vele woningen’, hoor ik Jezus zeggen. Daar sluit ik mij graag bij aan.

Hoe ben je zelf met meditatie begonnen?

Meditatie toen:

Als jong frater ben ik begonnen met tekstmeditatie aan de hand van een meditatieboek. Bekend waren de boeken van Naaikens, Giesen of Verkruisen.

De tekst voor die dag werd na de Metten en Laudens voor jezelf gelezen en overwogen, om je door de dag heen tot steun te zijn. In de avondroefening werd dit herhaald.

*

In kleinere groepen is in de zestiger- en zeventigerjaren tijdens gebedsdiensten soms aan Beeldmediatie gedaan met Iconen of andere afbeeldingen.

Geleidemeditatie herinner ik mij alleen van de drieweekse retraites die buiten de congregatie gegeven werden.

*

In de jaren zeventig werden de ‘Dagteksten’ van de broeders van Maastricht gebruikt als meditatietekst. Toen deze uitgave stopte, is er een werkgroep van onze congregatie ‘REVO’, - Religieuze Vorming - opgericht met meditatieteksten voor elke dag. Omdat het aantal lezers sterk daalde en ook de menskracht ontbrak, is deze uitgave gestopt.

*

Tijdens ons Getijdengebed kennen wij na de Schriftlezing drie tot vijf minuten stilte om de tekst te overwegen. Opmerkelijk is dat wanneer de stille tijd wat langer duurt dan gebruikelijk sommige

mensen daar geen raad mee weten. ‘We zijn nu eenmaal geen monniken’ hoorde ik ooit iemand zeggen.

Stille meditatie zonder tekstoverweging vooraf, heb ik in die jaren niet gekend.

*

Het is juist deze woordeloze stilte welke ik in de zen meditatie heb leren kennen en waarderen als waardevol, omdat ze zoveel kracht geeft. Het is een openbaring om vanuit het bezig zijn met teksten, zoals ik die kende, te komen in een ‘oorverdovende’ stilte. Een oefening voor de geest om tot rust te komen en de altijd bezige gedachtegang in ons hoofd tot zwijgen te brengen. Erik van Zuydam zegt hierover:

Meditatie is niet iets wat je kunt ‘doen’. Meditatie is een radicaal afzien van de dwangmatige neiging iets te doen en in plaats daarvan simpelweg te ‘zijn’, zonder doel, zonder hoop, zonder verwachting. Voor het ego is dit onmogelijk, maar voor je diepste wezen is het je natuurlijke staat.

Natuurlijk kom je aan het begin van die stilte de onrust in jezelf in alle hevigheid tegen. Het kost dan ook tijd om de roerselen aan beelden, herinneringen, emoties en gedachten tot rust te brengen. Hierover wil ik straks iets meer vertellen. Is de geest in de loop van de meditatie eenmaal tot rust gekomen, dan kan het zijn dat je voor je gevoel in een tijdloze ruimte terecht komt. ‘Hoe doe je dat?’ zult u zeggen. Er zijn verschillende vormen, ik noem er enkele:

Hoe bereik je innerlijke stilte in een actief leven?

Bekend is de Lectio Divina zoals deze in de beschouwende kloosters tot op de dag van vandaag door de monniken en moniale zusters gedaan wordt. Er zijn vier stappen: Nadat er een passage uit de Bijbel gelezen is (*Lectio*), wordt daar over nagedacht hoe het bij jou binnenkomt (*meditatio*). Daarna wordt de leeservaring en alles wat er bij je bovengekomen is, verwoordt in gebed. (*oratio*).

In deze stappen gaat het niet zo zeer om verrijking van kennis en inzicht, maar om het 'proeven' van de tekst. Hierin dien je echter niet te blijven 'hangen'. Belangrijk is dat je in het stilte moment dat daarop volgt (*contemplatio*) 'naar binnen' gaat, voorbij je eigen grenzen. Dit betekent dat het 'nadenken over de tekst stopt' en je je aandacht verlegt vanuit je hoofd naar je hart. We noemen dit het contact maken met je diepste Zelf, je eindeloos bewustzijn, je ziel zo u wilt. Dat is waar Jezus op duidt als Hij zegt: 'Wanneer je bidt, ga dan je binnenkamer binnen'. Die plek in jezelf bereik je door de stille meditatie. Geen gedachten, geen teksten, enkel stilte. Het is in deze stilte dat God 'spreekt', zeggen de Mystici

Een vijfde element en zeker zo belangrijk is, dat je de verkregen inzichten in praktijk brengt.

Hoe belangrijk is het ademen daarbij?

Om tot die diepe stilte te komen speelt onze adem een belangrijke rol. Adem is leven, is het in- en uitgaan van God. Het is die in- en uitgaande adem die je volgt in jezelf. Door dit te doen schenk je geen aandacht aan de gedachten, beelden, emoties of herinnering welke in de stilte bij je 'omhoog' komen, want dat is wat de stilte doet. Neem enkel waar dat deze gevoelens en gedachten er zijn, maar ga terug naar je in- en uitademing. Om de stilte die ontstaat te ondersteunen kun je je uitademingen tellen van één tot tien. Dit is wat men in de zenmeditatie doet. De Christelijke meditatie kent vanuit de overlevering van de woestijnvaders het gebruik van de mantra of het eenregelig-gebed. Daarover in het volgende nummer meer.

Paul Steverink

de pen doorgeven

Hallo ik ben Coby Evers, geboren in Utrecht en heb er ook zo'n 30 jaar gewoond. Nu woon ik ook al 30 jaar met veel plezier in Bilthoven. Ik heb een dochter, schoonzoon en twee kleinkinderen, waar ik heel veel van hou.

Ik heb zo'n 20 jaar in de buitendienst van de huishouding gewerkt en dat heb ik altijd erg graag gedaan. Maar mijn lichaam kon dat werk niet meer aan dus moest er iets anders gezocht worden. Zo ben ik dan ook bij de fraters in het fraterhuis St.-Jozef terecht gekomen. In het begin was het moeilijk

voor me en voelde ik me opgesloten, want ik was de buitendienst gewend en kon slecht wennen aan de nieuwe situatie. Maar nu werk ik hier met veel plezier, dank zij mijn collega's. Ik heb nu 11 jaar bij De Bilthuysen gewerkt, waarvan 1½ jaar hier in het fraterhuis.

Als ik thuis ben maak ik graag kaarten door deze te borduren in combinatie met 3D-plaatjes. Ook ben ik mantelzorger van een vrouw die op leeftijd is en bezoek haar 1 of 2 keer in de week.

Ik hou van sporten en het liefst speel ik badminton. Heel wat jaartjes heb ik de sportschool bezocht om mijn spieren sterk te houden. Helaas gaat dat nu niet meer, omdat mijn handen niet willen meewerken. Maar dat gaat wel weer goed komen.

Ik was zoekende naar mijn geloof, want ik had het gevoel dat ik iets miste, maar wist niet wat. Als kind was ik met mijn vader meegegaan naar de katholieke kerk, maar daarna ontstond er een groot gat, waarin ik niet meer naar de kerk ging. Nu ongeveer vijf jaar geleden heb ik mij opnieuw bij een kerk aangesloten, de Hervormde Kerk, lees ik veel in de Bijbel en ga zondags twee keer naar de kerk.

Vriendelijke groet, Coby

FRATER KRISTOFORUS

40 JAAR KLOOSTERJUBILEUM

De leraar, een meester in het woorden rijgen

Hij komt rustig en kalm over. Zegt niet veel. En zelfs als hij moet spreken zal hij goed lopende, standaardzinnen gebruiken. Dat is de meest opvallende indruk van fr. Kristoforus. Dit jaar viert hij zijn veertigjarig kloosterleven.

Fr. Kristoforus werd geboren in Wolotopo, Ende op 6 mei 1957. Zijn ouders, de heer Antonius Tiro (†) en mevrouw Lusia Sina, gaven hem de naam Benjamin Paska Lourdes Ngere. Nadat hij in 1970 de lagere school in zijn geboorteplaats had voltooid, ging hij verder naar het Mataloko-seminarie. Helaas hield hij er tussentijds mee op en ging toen naar de middelbare school in Ndao, tot zijn afstuderen. In Ndao begon deze jongeman, die van lezen hield, geïnteresseerd te worden in het vak van leraar. Hij ging naar de lerarenopleiding te Ndao en voltooide deze met succes in 1977. De roepingskiem werd nieuw leven ingeblazen, maar niet om priester te worden. Hij was geboeid door de manier van leven van de fraters die hem in Ndao onderwezen.

Op 20 januari 1978 begon hij zijn levensreis als kloosterling als een BHK-postulant te Podor Larantuka. Het postulaat dat anderhalf jaar duurde, verliep soepel. Op 2 augustus 1978 werden hij en zijn medebroeders toegelaten tot het noviciaat. "We hadden een unieke noviciaatsperiode, omdat wij ons aansloten bij de broeders van de Onbevleete Ontvangenis der Allerheiligste Maagd (Huijbergen) en Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes (Dongen). Onze begeleiders waren de novicenmeesters in deze drie congregaties, nl. fr. Timotheus Smink, br. Bram Hommel MTB en vele anderen, ieder met een kennisachtergrond en manier van benaderen die echt heel treffend was", herinnert deze frater die bedreven is in het schrijven gedichten zich.

Na het afleggen van de eerste geloften op 1 juli 1981, werd frater Kristoforus uitgezonden naar de gemeenschap in Palembang. Gewapend met een lerarendiploma kreeg hij de opdracht om les te geven aan SDK en SMPK Xaverius. Dankzij zijn ijver kreeg hij twee jaar later de opdracht om Indonesisch te studeren aan de Sriwijaya Universiteit, één van de bekende staatsuniversiteiten in Zuid-Sumatra. Hij bracht bijna zijn hele periode als junior in Palembang door. In 1990 verhuisde hij met een doctoraat in de Indonesisch taal naar de gemeenschap in Maumere. In Maumere sprak deze vierde zoon, met zes broers en zussen, zijn altyddurende geloften uit. Naast zijn functie als vicedirecteur bleef hij werken aan het Indonesisch. Dankzij zijn goede aanpak konden vele studenten de school en regio trots maken. Ze wonnen vaak schrijf-, spraak- en poëzie-leeswedstrijden. In 1996 werd hij aangesteld als directeur van de middelbare school te Maumere. Deze frater die van planten hield slaagde erin om het gezicht van de school in de dorre stad Maumere te veranderen in een groene en mooie studeeromgeving. Ondanks de drukke werkzaamheden van zijn leven als schooldirecteur en leraar, onderwees fr. Kristoforus ook toekomstige fraters, vooral m.b.t. schrijf- en spreekvaardigheid.

Vanuit Maumere verhuisde hij naar de gemeenschap in Malang 3 waar hij les gaf aan de hogere middelbare school SMAK Frateran. De discipline die hij vroeg had geleerd, zowel op het seminarie als in Ndao, paste hij hier toe. "Als opvoeder is een frater BHK een voorbeeld van discipline ", zei Kristoforus die is aangesteld als manager van het Zoölogisch Museum. Deze uitspraak werd geboren uit wat hij zelf praktiseerde. Hij kiest er zelfs eerder voor om niet te ontbijten dan te laat op school te komen. Hij verhuisde vervolgens naar Malang 1 en werd in 2001 benoemd tot directeur van de middelbare school Celaket 21.

Medio 2004 ontstond er een wijziging in de samenstelling van de leden van het Algemeen Bestuur. Fr. Kanisius Sara, die toen lid was van de PBI, werd gekozen als lid van het Algemeen Bestuur

ter opvolging van fr. Fransiskus die ontslag had genomen. Tijdens het tussentijds Provinciaal Kieskapittel van Indonesië, gehouden in 2006, werd fr. Kristoforus gekozen als lid van het Provinciaal Bestuur Indonesia. Met een zwaar gemoed verliet hij zijn school om zijn aandacht te richten op bestuurstaken, tot aan het einde van de termijn. Maar tijdens het Provinciaal Kapittel van Indonesië van 2006 werd hij herkozen als lid van het Provinciaal Bestuur, nu als plv. Provinciaal Overste. Het bestuur bestond uit slechts drie personen en kostte dus veel energie. Maar er was ook vreugde over doorbraken. Een ervan die hij zich nog herinnert is de stichting van een nieuwe gemeenschap op het eiland Borneo. Hij stond aan de wieg van deze nieuwe gemeenschap gelegen op het eiland Nunukan, Noord-Kalimantan.

Na pensionering bleef fr. Kristoforus actief lesgeven. Hij legt zich nog steeds toe op zijn roeping als leraar. De middelbare hogere school 'Frateran Malang' is dankbaar voor het feit dat zij een frater-leraar hebben die zichzelf onvermoeibaar geeft. Langzaam aan beginnen de resultaten voelbaar te worden. De nationale examenscores voor het Indonesisch behaald door deze studenten zijn de hoogste in vergelijking met de andere vakken van de hogere middelbare school 'Frateran Malang'. Toch blijft hij bescheiden en zegt dat het niet veel voorstelt. Hij blijft studenten en mede-leraren aanmoedigen niet op te houden met proberen. Hij lijkt te willen aantonen dat de levenswaarden die door zijn voorgangers zijn ingeënt, nog steeds gelden.

Te midden van alle drukte en niet geringe verantwoordelijkheden als beheerder van een school en een gemeenschap met een vrij groot en gevarieerd aantal bewoners, heeft fr. Kristoforus nooit de periodes van reflectie met God vergeten. Confraters, collega-leraren, studenten en oud-leerlingen betoonden hem hun respect en namen deel aan de viering omdat ze dankbaar waren voor zijn trouw aan zijn roeping. 'Voor mij is het juist God die trouw is aan mij en mij begrijpt. Daarom is dit jubileumfeest een feestelijke dankzegging,

omdat ik heb kunnen volhouden, ook al was deze pelgrimage niet altijd gemakkelijk', zo zei hij heel overtuigd toen hij zijn interpretatie gaf van de jubileumviering die in St.-Andreaskerk te Tidar, Malang, werd gehouden. Niet alleen de congregatie maar ook zijn grote familie in Wolotopo organiseerde een feest dat niet minder vrolijk was. Dit grote feest werd gehouden in samenwerking met de parochie waarbij fraters, studenten en oud-studenten betrokken waren. Bijzonder was dat het koor voor deze mooie mis werd aangeboden door de CIJ-zusters, die verspreid in de CIJ-gemeenschappen in de stad Ende wonen en werken.

Frater Kristoforus

Afgelopen juli 2019 kozen alle fraters in de gemeenschap fr. Kristoforus als overste van de gemeenschap Malang 1, als vervanger van fr. Vincent die aan het eind van zijn ambtstermijn stond. 'Ik ben verbaasd dat de broeders mij na mijn pensionering nog steeds de positie van overste van deze gemeenschap toevertrouwen', zei hij kalm als eerste reactie op zijn inhuldiging als overste. Nog niet zo lang geleden werd deze frater die verschillende boeken had geschreven, ook aangesteld als directeur van de middelbare school Mardi Wiyata te Malang. Deze aanstelling als directeur vond zelfs plaats toen hij nog in zijn geboortestad op vakantie was, in het kader van zijn jubileum als kloosterling. Hij kon het niet weigeren, ook al was hij zich ervan bewust dat het meer verantwoordelijkheid betekende. Zijn grote bereidheid om beschikbaar te blijven voor nieuwe missies deed niets af aan de liefde voor zijn roeping als leraar. Daarom adviseerde hij de volgende generatie fraters om te trachten trouw te blijven en consistent te zijn in het congregatieve leven. Andere aspecten waar altijd strijd voor geleverd moet worden zijn zelfbeheersing, zelfbewustzijn, zelfkennis en, niet minder belangrijk, nederigheid. Hij noemt het zelfs een wondermiddel om trouw te blijven als monnik.

"Ik hoop dat de congregatie trouw zal blijven aan de visie van de Congregatie en de tekenen van de tijd kan blijven lezen. Congregaties moeten ook actief en gevoelig zijn in het onder ogen zien van onrust in deze wereld, en deelnemen aan het werken conform de tijden, 'zei hij het gesprek afsluitend.

Proficiat fr. Kristoforus! Gefeliciteerd met je pelgrimstocht!

Malang, september 2019
Frs. Vinsensius en Adolf.
Vertaling: Inge Kapitan

HET HEILIGENBEELDENMUSEUM IN VORDEN

Begin augustus reed ik samen met frater Johan Brummelhuis naar het Heiligenbeeldenmuseum in Vorden. De achterbak en -bank lagen vol met dozen met bijbels, religieuze boeken, kruizen en (heiligen)beeldjes. Al sinds jaar en dag brengen wij daar de voorwerpen heen die niet tot ons eigen religieuze erfgoed behoren. In de loop van de afgelopen maanden hadden we flink wat spullen verzameld en ik vond het aardig om in mijn rol van archivaris met eigen ogen te zien waar alles terecht komt.

Zandsculpturen bij Kasteel Warmelo

Onderweg naar Vorden reden we eerst met een omweg naar Kasteel Warmelo in Diepenheim. In dit kasteel heeft Prinses Armgard, de moeder van Prins Bernard, jarenlang gewoond. In de tuin was een expositie van zandsculpturen, met dit jaar als thema 'Kinderboeken'. Het was een waar feest van herkenning. Wat te denken van Pinokkio, Harry Potter, ... Maar ook de tuin was prachtig. Er stond nog erg veel in bloei. Bovendien was het mooi weer die ochtend.

Pinokkio en Geppetto in de walvis

Harry Potter met een grote fan

En kent u Catweazle nog? De 11de eeuwse, excentrieke, incapabele, riekende maar vooral ook aandoenlijke tovenaars. Op de vlucht voor de Normandiërs belandt hij door een mislukte toverspreuk (hij probeert te vliegen, maar dat pakt heel anders uit) in het Engeland uit de tweede helft van de 20e eeuw: hij heeft dan 900 jaar door de tijd gereisd. De televisieserie werd in 1970 en 1971 uitgezonden.

Mariatentoonstelling in Heiligenbeeldenmuseum

Na de lunch gingen we naar Vorden, waar sinds 2000 in de monumentale St. Antonius van Paduakerk het Heiligenbeeldenmuseum is gevestigd. Een herbestemming die volledig past bij de waardigheid en het gewijde karakter van dit kerkgebouw.

De H.-Antonius-van-Paduakerk is gewijd in 1867. Het is de oudst bewaard gebleven kerk van architect P.J.H. Cuypers, bekend geworden door de bouw van meer dan zestig kerken, maar ook door de bouw van onder andere het Rijksmuseum en Centraal Station in Amsterdam.

Er is een bijzondere band ontstaan tussen de fraters en het museum. Bij de opheffing van Borculo was de Kranenburg al het vertrouwde adres en zijn er ook nadien vanuit het archief enkele keren spullen gebracht. Ook deze keer werden de door ons meegebrachte (kerk)boeken en beeldjes met veel enthousiasme en dankbaarheid ontvangen.

Het museum draait op vrijwilligers en verschillenden van hen hebben nog goede herinneringen aan de fraters. De voorzitter heeft als jongen bij de fraters in Utrecht op school gezeten en bij de jeugdbeweging. Anderen hebben op scholen gestaan in Borculo of Lichtenvoorde, en weer een ander heeft zijn opleiding nog gehad op de kweekschool in Hilversum.

In 2011 hebben de fraters een bezoek gebracht aan Kranenburg en in 2012 is de engelenkerstboom van de fraters Wilfried en Leo in een kerst-expositie opgenomen geweest.

Het is dus niet verwonderlijk dat je bij een bezoek al snel met elkaar in gesprek komt. Zo ook bij dit bezoek. Van de momentele thematentoonstelling 'Maria, een bijzondere heilige' hebben we dan ook niet veel gezien, maar we werden toch nog even vol trots gewezen op twee Mariabeelden die afkomstig zijn van de fraters van Utrecht.

In de hal van het museum staan vitrines met beeldjes en andere voorwerpen die verkocht worden. De opbrengst is bestemd voor het behoud van de kerk. Wij konden het niet nalaten om drie engeltjes mee te nemen voor de kerstbomencollectie van frater Wilfried en frater Leo.

Ik vond het erg leuk om met eigen ogen gezien te hebben waar onze ‘overbodige’ voorwerpen terecht komen en om kennis te maken met enkele van de enthousiaste vrijwilligers van het Heiligenbeeldenmuseum.

Vlak voor wij weer naar De Bilt vertrokken viel ons oog op een uitgeknipt artikel uit de Trouw van 6 juli 2019. Het was een column van Stijn Fens over de kerk waarin wij ons bevonden. We vonden het aardig om de inhoud met u te delen en met toestemming van Trouw treft u onderstaand de tekst aan.

Marianne Vermeer, bestuurssecretaris

Dwalen door de kerk van mijn jeugd

Je zou het een omgekeerde door de schemering kunnen noemen. Het moment in de zomermaanden – rond een uur of zes in de ochtend – waarop de nacht zijn plaats moet afstaan aan de dag. Soms ben ik dan al wakker en dwalen mijn gedachten af naar de kerk van mijn jeugd. Het is meer dan alleen denken: ik ben er dan gewoon en zie de gezichten van mijn familie, mijn klasgenoten en – wat verder weg – van de pastoor op het priesterkoor. Hij praat, maar ik kan hem niet horen. Ik laat mijn ogen gaan over de volle kerk. Opnieuw herken ik hier en daar mensen. De apotheker uit ons dorp met zijn vrouw, de directeur van de VVV,

de man die elke maand bij ons thuis aan deur kwam om geld op te halen voor het begrafenisfonds. Dan ben ik weer terug bij de pastoor. Hij houdt de hostie omhoog en daarna de beker met wijn. Ik heb het allemaal al eens gezien en nu zie ik het opnieuw.

Herhaling van zetten.

Nu zijn herinneringen soms onbetrouwbaar, dus helemaal op mijzelf afgaan kan ik niet, maar wat mij opvalt als ik in die kerk ronddwaal, is hoe vanzelfsprekend het allemaal was. Je ging gewoon elke zondag naar de kerk en je was niet de enige. Ook de inrichting van het kerkgebouw stond vast. Het soort banken, de plaats van het altaar en de heiligenbeelden die alles met gezag gadesloegen.

Die zekerheden zijn al lang verdwenen. Van al die mensen die vroeg in de ochtend in mijn hoofd de revue passeren, zijn er veel overleden en van de overlevenden gaan er nog maar weinig naar de kerk. De heiligenbeelden zullen er nog wel staan, maar veel van hun collega's zijn hun leven niet meer zeker in deze tijd van parochiefusies en kerksluitingen. Reken maar dat die beelden het daar onderling over hebben.

Gelukkig is er een Heiligenbeeldenmuseum, in Kranenburg, tussen Vorden en Ruurlo in de Achterhoek. Het museum fungeert min of meer als een asiel voor overbodige en afgedankte Jozefs, Maria's, Jezussen en vele heiligen. De setting is prachtig: de collectie wordt tentoongesteld in de voormalige Antonius van Paduakerk, het oudste nog bestaande kerkgebouw van meesterarchitect Pierre Cuypers. Bij de kerk hoorde ooit ook nog een Franciscanen-klooster, maar dat hield het nog geen honderd jaar vol.

Niets is meer eeuwig houdbaar, niets meer vanzelfsprekend. Een tijdje geleden ben ik in dat Heiligenbeeldenmuseum geweest. Het was geloof ik op een zaterdag en toen ik voor de deur stond, was het nog niet open. Op een gegeven moment kwam er een auto aan. Er stapten een man en een vrouw uit. Ze liepen naar de ingang van het museum en de man deed de deur open. Hij

kwam al snel weer naar buiten en hing twee vlaggen op: de Nederlandse en die van het Vaticaan. Toen mochten we naar binnen. De kerk stond inderdaad vol met beelden. Later hoorde ik dat er zelfs in ruimtes onder de vloer nog tientallen andere heiligen liggen te wachten om ooit het licht te zien.

Bij mijn bezoek aan het museum was er een thematentoonstelling over heiligen en hun patronaten. Zo maakte ik nader kennis met Koenraad van Parzham, patroon van de portiers, herkenbaar aan een sleutel. En daar was Florianus van Lorch, beschermheilige van brandweerlieden en schoorsteenvegers en ook Arnoldus van Metz, de heilige die zich in het bijzonder bekommert om molenaars en bierbrouwers, had de tentoonstelling gehaald. Al die heiligen waren daar nog, maar hun aanwezigheid in onze wereld is allang niet meer vanzelfsprekend, zelfs niet onder portiers, brandweermannen en bierbrouwers.

Een vrijwilligster vertelde me nog dat in de jaren zestig tijdens de zogenoemde ‘tweede beeldenstorm’ in Nederland, nogal wat heiligenbeelden van deze Antonius van Paduakerk waren kapotgeslagen. Het verhaal gaat dat het overgebleven puin gebruikt is bij de verharding van een zandweg, gelegen in de nabijheid van de kerk. Later reden we over die weg, de Ganzensteeg. Het was een raar idee dat ergens onder ons de resten van heiligenbeelden begraven lagen.

Het schijnt dat als je ’s morgens rond zes uur tijdens de omgekeerde schemering over de Ganzensteeg rijdt, je die heiligen hun gebeden nog hoort prevelen. Als herinneringen die boven komen drijven. Dingen lijken soms verdwenen, maar zijn nooit helemaal weg.

Trouw-redacteur Stijn Fens volgt de katholieke kerk al decennia op de voet en schrijft columns over het geloof en zijn persoonlijk leven.

ZEG 'NS WAT!

Soms grijp ik papier en balpunt,
kijk dan peinzend door de ruit
van de kroegzaal in het dorpje.
Wacht op iets van binnenuit.

Wacht totdat er een gedachte
loskomt uit de grauwe brij,
uit de wirwar van berichten
en uit alles wat "men" zei.

Dat bekrompen doen en laten
van zovelen aan de top.
Haat en nijd en bomaanslagen.
Dan dichtbij, dan verder op.

Waar zal ik de krachtstof vinden
tot het einde van de rit?
Wat te doen op al die dagen,
waarop alles tegenzit?

God, het kan Jou toch niets schelen
welke kant de knikker rolt.
Of de aarde rond de zonne,
dan wel rond iets anders tolt.

Waarom is de mens mismoedig?
Heeft men hem te veel beloofd?
Over God en Diens bescherming,
dat hij nu niet meer gelooft?

Altijd heeft men Jou gepredikt.
Machtig en Oneindig goed.
Maar wat heeft dit ons te zeggen
Als Je daarmee toch niks doet?

Jij laat alles maar verslonzen.
Grijpt niet in en geeft geen raad.
Zodat veel van kwaad tot erger
langzaam naar de bliksem gaat.

GEBED

God, blijf het met ons proberen.
Zeg hoe men Je wil volvoert.
En ik weet Jij zult getuigen
"Mensen zijn niet zo beroerd".

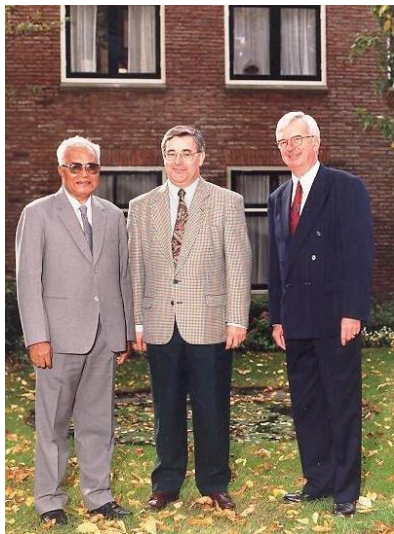
Theobaldus Geraerts

DE CONGREGATIESTRUCTUUR IN DE AFGELOPEN 25 JAAR

DE BESTUURSPERIODE 1994 – 2000

NIEUW KLEIN EN MOBIEL ALGEMEEN BESTUUR

Velen zullen het zich niet realiseren, maar op 16 oktober 1994 is het eerste Algemeen Bestuur - nieuwe stijl gekozen, zoals het aanvankelijk werd het genoemd! In een tussenkapittel in 1992 was het voorbereid om de structuur te veranderen. Was het Algemeen Bestuur tot 1994 bestuur van alle drie de gebieden, het was automatisch ook het bestuur van Nederland en de gebieden Indonesië en Kenia waren districten met een districtsbestuur en een districtskapittel. Deze districten hadden dus meer zelfstandigheid dan Nederland. In de laatste fase van de oude structuur kreeg Nederland de ruimte ook een eigen “districtskapittel” te houden ter voorbereiding op het Algemeen Kapittel. Dit was toen een heel bijzonder en goed gebeuren.

Op 16 oktober 1994 werd in het Kieskapittel in Utrecht als nieuw Algemeen Bestuur gekozen: Wilfried van der Poll tot Algemeen Overste, Paulino Caesar da Silva tot plv.A.O. en Leo Ruitenbergh tot bestuurslid. In de eerste vergadering van het nieuwe AB werd Henk van Vliet benoemd tot Algemeen Econoom en Leo Ruitenbergh tot Algemeen Secretaris.

vlnr. Paulino Caesar da Silva, Wilfried van der Poll, Leo Ruitenbergh

VESTIGINGSPLAATS

Al heel gauw kwam er een discussie over de vraag waar dat nieuwe bestuur zich zou gaan vestigen. Hierover was in het kapittel niet gesproken. De eerste conclusie was algemeen: niet op hetzelfde adres als het komende Provinciaal Bestuur. Gezien de taak, lag het voor de hand dat het Provinciaal Bestuur Nederland in het pand aan de Kromme Nieuwegracht 84 - St. Pieter - zou blijven. Het Algemeen Bestuur betrok tijdelijk de koffiekamer op St. Pieter en zou dus ook tijdelijk gebruik maken van de faciliteiten van het Provinciaal Bestuur. Met name Henk van Vliet ging in de omgeving ervan kijken, maar al gauw bleek dat in aanmerking komende panden in de binnenstad of niet geschikt waren voor kantoor annex bewoning of niet te betalen waren of dat de factor veiligheid een grote rol zou spelen.

Na enige weken kijken, praten en alles overwegende viel ons oog op een eigen pand om geschikt te maken: het Tuinhuis in De Bilt, dat nauwelijks nog zijn oorspronkelijke doel diende. Met alle betrokkenen was gauw tot overeenstemming te komen. Huub van Keeken van de firma Barten, die met renovatie van het fraterhuis St.-Jozef bezig was, werd in de arm genomen om een deel van Tuinhuis beneden en de bovenverdieping geschikt te maken voor kantoor en bewoning. En zo is geschied tot volle tevredenheid van de betrokkenen. Eind mei 1995 was de woonafdeling klaar en op 1 juli 1995 het kantoor. De bergruimte met kasten voor individuele leden van de communititeit plus een grote berging voor de tractor en boot van fr. Gerulfus waren tot hun beschikking gebleven.

Om dit deel van de veranderingen even af te ronden is het goed te melden dat op 5 januari 1995 Margriet de Vries als assistente van de Algemeen Secretaris parttime begon in deze functie.

PROVINCIALE BESTUREN

Inmiddels werd op 5 november 1994 het eerste **Provinciaal Bestuur Nederland** gekozen, bestaande uit Provinciaal Overste Tone Rotink,

plv. Bernard Dreuning, leden: Wiro Weersink, Daan Boonman en Wim Versteeg.

Tot Provinciaal Secretaris werd Kees Perdon benoemd en tot Provinciaal Econoom Wim Heister. In 1998 wordt Kees Perdon benoemd tot archivaris en mevr. Adri Vergeer tot Provinciaal Secretaris

Het eerste Provinciaal Bestuur van Nederland: vlnr. frs. Wiro Weersink, Daan Boonman, Tone Rotink, Wim Versteeg, Bernard Dreuning

Op 27 November 1994 kwam er een telefoontje uit Kenia dat het **Provinciaal Bestuur Kenia zou bestaan uit** Jan Smit als Provinciaal Overste en Paul Steverink als zijn plaatsvervanger.

Paulino was inmiddels naar Indonesië teruggekeerd en kwam op 28 december 1994 weer op Schiphol aan tot 11 februari 1995. Op 14 Februari 1994 volgden Wilfried en Leo hem om aanwezig

te zijn bij het Kieskapittel in Malang waar op 28 februari 1995 het eerste **Provinciaal Bestuur Indonesië** gekozen werd, bestaande uit: Clemens Djuang Keban Provinciaal Overste, Damianus Roy Hurint, plv., Simon Lele Ruing, Norbertus Meltin Tapejz en Yasintus Loka als leden van het PBI.

Als Provinciaal Econoom is Bartolomeus Ella Tefa benoemd en Yasintus Loka als Provinciaal Secretaris.

Het Provinciaal Bestuur zetelde in Surabaya, Kepanjen, maar verhuisde op 13 augustus 1998 naar Karangbesuki/Malang.

KENNISMAKINGSBEZOEK

Het Algemeen Bestuur was naar Indonesië gereisd voor een kennismakingsbezoek van het Algemeen Bestuur aan alle gemeenschappen van de Provincie Indonesië.

Die periode van Kieskapittel 1994 en de start van de provincies is dit jaar en volgend jaar dus 25 jaar geleden. In die 25 jaar is er heel veel gebeurd en ook veranderd. Sommige zaken lijken veel langer geleden en andere veel korter. In ieder geval roepen ze allerlei herinneringen op. Ik heb mijn eerste reisbrief er bij gepakt en na het lezen dacht ik dat velen het wellicht ook aardig zouden vinden om daar ook wat uit te lezen....

Op 21 februari 1995 schreef ik het volgende:..... *Onze reis is goed verlopen, zij het dat we in Singapore drie uur vertraging opliepen vanwege een kleine technische storing in een van de brandstofpompen. Hierdoor arriveerden we in een donker Surabaya, waar Paulino, Clemens en Damianus met chauffeur ons stonden op te wachten. Ik had uiteraard al vaak gehoord dat het verkeer in Surabaya een gekken-huis is, maar het aan den lijve zelf ervaren is nog weer iets anders. Ik hoop dat onze engelbewaarders hier niet overspannen van worden en ons steeds veilig door het links en rechts passerende en toeterende verkeer weten heen te loodsen. Is dit een wanordelijke orde of een ordelijke wanorde? Maar het gekke is, dat je geen botsingen ziet en de auto's en de vele busjes zien er heel goed uit*

en hebben geen blutsen. Het oversteken als voetganger is een mengeling van "God zegene de greep" en behendigheid.....

Dit lezende na 25 jaar is de ervaring dat de drukte nog erger is geworden en dat de aantallen auto's en vooral brommers echt niet meer zijn te overzien. Er komen ook veel nieuwe wegen en viaducten bij, zo groot en royaal zoals hier ondenkbaar is! Uiteraard helaas ten koste van kostbare grond en met aantasting van het landschap!

Het volgende stukje over de ontmoetingen is op alle 25 keren dat ik er geweest ben nog altijd van toepassing!

.....een bijzonder aangename ervaring is het hartelijke welkom, dat je overal voelt en de belangstelling die de mensen hebben voor de medebroeders in Nederland en vooral voor degenen die zij ooit ontmoet hebben.....

..... een heel eigen ervaring is de aanwezigheid van al die jonge medebroeders, die er bovendien nog jonger uitzien dan zij zijn en als regel heel toegankelijk zijn....

.... het is wel eens even wennen als je de namen van de jongelui hoort en bijvoorbeeld een heel tengere Sumatraan hoort zeggen dat hij 'Anselmus' heet en bij mij uiteraard eerst het beeld van de goeie kok Willem opkomt. Andere namen met dit effect zijn: Venansius, Stefanus, Silvanus, Tarsisius, Norbertus.....

TUSSENTIJDSE VERANDERINGEN IN DE BESTUREN

In mei 1998 treedt Tone Rotink terug als Provinciaal Overste van Nederland vanwege ernstige ziekte, waaraan hij overleed op 27 april 1999. Op een Buitengewoon Kieskapittel op 22 juni 1998 wordt Wiro Weersink gekozen tot Provinciaal Overste van Nederland en Henk Huirne als lid van het PBN.

In september 1997 heeft de Provincie Kenia geen plv Provinciaal Overste meer vanwege het naar Nederland terugkeren van Paul Steverink en op 28 januari 1998 wordt Isidorus Nieland in die functie gekozen.

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN BESTURENBIJEENKOMST

Voor het eerst in de congregatieve geschiedenis is er een bijeenkomst van de drie Provinciale Besturen met het Algemeen Bestuur, gehouden in Berne-Heeswijk van 6 tot 11 november 1997. Onderwerpen waren o.m. een bezinning door Abt Ton Baeten; het project Aidspreventie in Kenia met gasten erbij die daarbij betrokken zijn; de permanente vorming; andersoortige bindingen; pelgrimage naar Parijs en Issoudun en als hoogtepunt het uitreiken van de nieuwe Constituties in Sittard. Een goede en zinvolle bijeenkomst.

125 JAAR BESTAAN VAN DE CONGREGATIE

Op 12 augustus 1998 wordt met een Vesperviering in de kapel op het RK Kerkhof in Utrecht de viering van het 125 jaar bestaan van onze Congregatie geopend, gevolgd door het onthullen van een gedenkplaat voor de crypte waar de Stichter is begraven en een bloemenhulde bij zijn graf. Koffie met een broodje maakt het tot een waardig begin van dit jubileum.

Op 13 augustus was een feestelijke Eucharistieviering en een gezellig samenzijn, de opening van een fototentoonstelling en diverse optredens van gemeenschappen - al of niet met medewerkers - in Het Vechthuis in Utrecht. Een fijne en onvergetelijke dag. De fototentoonstelling is ook rond gegaan naar de grote huizen Utrecht, Arnhem, De Bilt en Borculo.

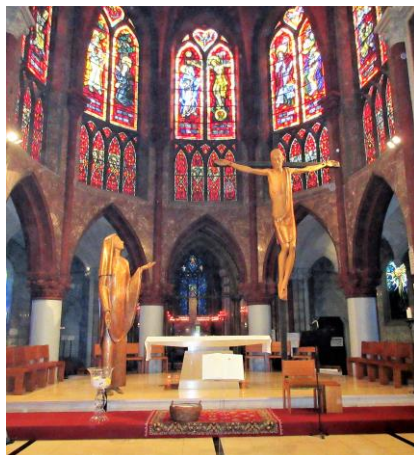
PELGRIMAGE NAAR PARIJS EN ISSOUDUN

Een eerste pelgrimage wordt georganiseerd voor de Provinciale Bestuurders en huisoversten uit de drie gebieden van 7 tot 14 augustus 1999. 21 personen nemen er aan deel, samen met de twee tolken Renate Drewes en Inge Kapitan.

In Parijs gaat het om Vincent de Paul, patroon van onze liefdeswerken, waarbij Ria Ypma onze gids was.

In Issoudun was Kees Braun MSC onze gastheer en gids. Het is een geweldig positieve ervaring, waarover Ton van Santen als

externe “journalist” een interessant ervaringenboekje heeft geschreven. In de volgende bestuursperiode is deze pelgrimage nog eens gehouden.

Basilique Notre Dame du Sacré Coeur, Issoudun

DE BESTUURSPERIODE 2000 – 2006

ALGEMEEN BESTUUR

Op 21 oktober 2000 wordt in Malang het Algemeen Bestuur: Wilfried van der Poll, Algemeen Overste; Clemens Djuang Keban, plv.AO en Fransiskus Hardjosetiko bestuurslid.

Tot Algemeen Econoom wordt Henk van Vliet benoemd en Leo Ruitenbergh tot Algemeen Secretaris.

PROVINCIAAL BESTUUR INDONESIË

Op 20 januari 2001: Sarto Ndoki, Provinciaal Overste Indonesië, Yasintus Loka, plv. Provinciaal Overste, Kanisius Sara, lid, Dominikus Jeo, lid; Amatus Gena Huler, lid.

Tot Provinciaal Econoom wordt Timotheus Vianney benoemd en Dominikus Jeo tot Provinciaal Secretaris.

PROVINCIAAL BESTUUR NEDERLAND

Op 21 november 2000 worden gekozen: Wiro Weersink Provinciaal Overste, Wim Versteeg plv. Provinciaal Overste en Henk Huirne, lid.

Tot Provinciaal Econoom wordt Wim Heister benoemd en Mevr. Adri Vergeer tot Provinciaal Secretaris.

PROVINCIE KENIA

Door het terugkeren van de fraters Isidorus Nieland, Adri Smulders en Jan Smit naar Nederland bleven er nog 2 Nederlandse fraters over in Lodwar – Kenia. Door dit feit is de Provincie Kenia opgeheven.

TUSSENTIJDSE VERANDERINGEN IN DE BESTUREN ALGEMEEN BESTUUR

Per 7 december 2004 werd Kanisius Sara benoemd tot lid van het Algemeen Bestuur na het terugtreden van Fransiskus Hardjosetiko.

PROVINCIAAL BESTUUR INDONESIË

Per 5 februari 2005 wordt Kristoforus Paska Lourdes benoemd tot lid van het Provinciaal Bestuur Indonesië, daar Kanisius Sara lid van het Algemeen Bestuur was geworden.

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN DRIEVOUDIG JUBILEUM

2003 is het jaar van het 130 jaar bestaan van de Congregatie, 75 jaar fraters in Indonesië plus 75 jaar geleden van de start van Buitengewoon Onderwijs in Utrecht en 45 jaar fraters in Kenia.

Even terugblikkend is de eerste viering in Indonesië. Het Provinciaal Bestuur van Indonesië nodigt medebroeders uit om dit jubileum mee te vieren op 2 februari 2003. Het is dan de datum dat op 2 februari 1928 de fraters Gregorius Goedhart en Wilfridus Welling uit de handen van Mgr. H. van de Wetering het missiekruis ontvingen en op 15 maart 1928 in Malang arriveerden. Maar Indonesië viert “hun stichtingsdatum” op de dag van uitzending,

dus 2 februari. Het Algemeen Bestuur, de Algemeen Econoom, Algemeen Secretaris; het Provinciaal Bestuur Nederland plus oud Algemeen Oversten waarvan Camillus de enige is, zijn uitgenodigd. Een sympathiek gebaar was ook de uitnodiging aan de oud-missionarissen, maar van de zes was alleen Harry van Helsdingen in de gelegenheid om die reis nog te maken. Van het Provinciaal Bestuur Nederland moest Wim Versteeg wegens rugklachten verstek laten gaan.

Het was een bijzonder goed en zinvol gebeuren, geopend met en een plechtige Eucharistieviering met Mgr. Pandoyoputro als Celebrant, geflankeerd door priesters die een bepaalde relatie met de fraters hebben. In de bijeenkomst daarna klinken goede en dankbare woorden, vertolkt door Harry van Helsdingen, oud-missionaris; Sarto, Provinciaal Overste van Indonesië; van Henk Huirne, Provinciaal Overste Nederland en als laatste Wilfried van der Poll, Algemeen Overste.

Een verslag over deze viering sluit met de woorden: *“Het was een uniek gebeuren in een hele fijne sfeer!”*

75 JAAR BUITENGEWOON ONDERWIJS IN UTRECHT

Naar aanleiding van het bezoek van Mgr. van de Wetering aan het Moederhuis lezen we in het Jaarverslag 1928 (tegenwoordig Jaarboek geheten):”5 Februari. Op deze dag bracht Mgr. de Aartsbisschop ons het beloofde bezoek. Door den Z. Eerw. Rector, den Algemeenen Overste en de Fraters Assistenten werd Z.D. Hoogwaardigheid de feestzaal binnengeleid, terwijl het koor het vierstemmig ‘Ecce Sacerdos’ van Max Filke zong. Nu was ’t een moment van vreugde. De Congregatie begon haar missiearbeid en zag tevens een der vurigste verlangens van Z.D. Hoogheid verwezenlijkt n.l. de tot standkoming van een school van katholieke zwakzinnigen in Utrecht..

En verder: ”Nadat de zes aanwezige missionarissen en ook de beide fraters belast met de zorg voor de zwakzinnigen den plechtige zegen van Z. D. Hoogwaardigheid ontvangen hadden,

bleef Monseigneur nog geruime tijd zich op de gezelligste wijze met de Fraters onderhouden”

De twee eerste missionarissen waren Gregorius Goedhart en Wilfridus Welling; de twee eerste onderwijzers van de BLO-school waren: Egbertus van de Liefvoort en Silvester van de Berg.

De BLO-scholen van onze Congregatie waren: Utrecht 1928; Arnhem 1936; Didam 1936; Amersfoort 1948; Emmen 1956.

Bijzonder feit: Frits Stevens is in het jubeljaar 2003 met pensioen gegaan als laatste frater in deze tak van onderwijs. Hij begon in 1965 op de St.-Bernulfusschool aan de Tamboersdijk in Utrecht en verliet dezelfde school - inmiddels gemengd geworden en met een andere naam – als gepensioneerde!.

Borculo had ook scholen voor buitengewoon onderwijs, wettelijk gezien, maar waren van een totaal andere categorie. De Broeders van Amsterdam waren al met onderwijs begonnen en hiervoor stelde de Aartsbisschop leken-onderwijzers aan. In 1919 heeft de Congregatie de zorg voor het onderwijs op zich genomen. De eerste frater was Wilhelmus Fennis.

VERPLAATSEN ZETEL ALGEMEEN BESTUUR

In het Zakenkapittel van 2000 – dat voor het eerst in Indonesië is gehouden – was besloten dat de zetel van het Algemeen Bestuur naar Indonesië zou verplaatst worden. Het nieuwe Algemeen Bestuur zou zelf uitzoeken welke plaats c.q. bisdom het meest geschikt zou zijn. Het werd dus Malang en de verplaatsing was in maart 2004.

Het Algemeen Bestuur nam op gepaste wijze op 5 maart 2004 afscheid van haar externe relaties in O.L.Vr. ter Eem in Amersfoort. Velen waren er gekomen uit de wereld van de religieuzen, de zakelijke relaties, vrienden en familieleden. Giften waren ruim

gegeven voor het bouwen van een nieuw internaat in Maumere op Flores.

Op zondag 14 maart 2004 was het afscheid intern van de medebroeders in het fraterhuis St.-Jozef met een kleine liturgische viering en een samenzijn, waar veel afscheidswaarden werden gesproken.

Op maandag 15 maart 2004 was er een bijeenkomst voor de medewerkers van het Algemeen Bestuur. Deze begon met een kleine viering in de crypte van de kapel op het St.-Barbara kerkhof in Utrecht, waarna een gezellig samenzijn in het Bestuurshuis.

Ook ingrijpend was dat de functie van Algemeen Econoom en Algemeen Secretaris over gingen naar Indonesische medebroeders, die enige voorbereiding hebben gehad in Nederland.

Op 28 maart 2004 is het nieuwe huis – een verbouwd schoolgebouw – in Malang ingezegend door Mgr. Pandoyoputro en op 31 maart zijn de functies van Algemeen Econoom en Algemeen Secretaris overgegaan naar resp. Ferdinandus Sola en Adolf Cawa, terwijl voor de Algemeen Overste Wilfried zijn Indonesische tijd begon van 2 ½ jaar. De gemeenschap St.-Willibrord ging van start.

Bestuurshuis "St.-Willibrordus"

STAGE LOPEN IN LODWAR KENIA

Op 7 maart 2002 arriveerden de Indonesische medebroeders Emmanuel Pehan Niro, Dismas Usman Benidau en Maximus Maksi John in Nederland op doorreis naar Lodwar in Kenia om daar drie maanden stage te lopen. Een eerste stap om te bezien in hoeverre het mogelijk is om Indonesische medebroeders in Kenia te laten wonen en werken, met het oog op voortzetting van het werk van de Nederlandse fraters. Lodwar was nog de enige plaats waar fraters werkzaam zijn. Helaas kwam op 9 maart 2002 – toen deze drie al in Nederland waren – het droeve bericht binnen dat Philip Weber plotseling overleden was in Lodwar! Op 11 maart vertrokken zij met fr. Wilfried van der Poll naar Lodwar. Een erg bijzondere omstandigheid om in Lodwar aan te komen en meteen geconfronteerd te worden met een uitvaart. Ze hebben het goed gedaan, maar helaas is alleen Maximus er enkele jaren gaan werken. Vinsensius Laga Payong ging met hem mee. Daarna is er nog twee keer een groepje op stage in Lodwar geweest.

WIJZIGING PROVINCIAAL BESTUUR NEDERLAND

De plotselinge dood van Wiro Weersink op 10 augustus 2002 gaf een grote schok door de Congregatie in het bijzonder door de Provincie Nederland. Het toeval wilde dat medebroeders Wilfried van der Poll en Leo Ruitenbergh net één dag vanuit Nederland in Jakarta waren bij de Broeders van Dongen op doorreis naar Yogyakarta om hun taalcursus Indonesisch te gaan vervolgen. Op 11 september is de verkiezing gehouden voor 2 leden van het Provinciaal Bestuur t.w. Henk Huirne, Provinciaal Overste en Berno Spekschate als bestuurslid, terwijl Wim Versteeg plv. Provinciaal Overste bleef.

ZETEL PBN VAN UTRECHT NAAR DE BILT

Ten gevolge van het verplaatsen van de zetel van het Algemeen Bestuur naar Indonesië én het voornemen om het St.-Gregoriushuis te Utrecht in de verkoop te doen, heeft het PBN ook zijn zetel verplaatst en wel naar het Bestuurshuis in De Bilt. Op 29 april

2004 heeft Leo Ruitenbergh de sleutels van en de zorg voor het pand aan het PBN overgedragen. In 2003 was het huis aan de Fazantenlaan 16 in Zeist reeds gekocht en op 20 oktober 2003 verlieten de fraters Wilfried en Leo de bovenverdieping van het Bestuurshuis in de Bilt. In de loop van 2004 - na een verbouwing - verhuisde het PBN van Utrecht naar De Bilt. Provinciaal Secretaris Kees Perdon ging in het Bestuurshuis wonen.

NIEUW- EN VERBOUW FRATERHUIS ST.-JOZEF

Op 12-10-2005 heeft Mgr. Pandoyoputro de nieuwe kapel ingewijd en is het hele gebouw ingezegend na de verbouwing van het oude gedeelte en de royale nieuwbouw. Dit was een bijzonder gebeuren en ook omdat Mgr. de bisschopsstaf van onze Stichter gebruikte.

Mgr. Pandoyoputro

DE BESTUURSPERIODE 2006 - 2012

Op het Kieskapittel van 2006 wordt tot **ALGEMEEN BESTUUR** gekozen: Algemeen Overste: Simon Lele Ruing; Plv. Algemeen Overste: Kanisius Sara en tot lid: Venansius Edi Budo Santosa. Stanislaus Naben wordt benoemd tot Algemeen Econoom en Adolf Cawa tot Algemeen Secretaris.

Op 30-09-2006 wordt als **PROVINCIAAL BESTUUR INDO-
NESIE** gekozen: Provinciaal Overste: Damianus Roy Hurint;
plv. Prov. Overste: Kristoforus Paska Lourdes; Lid: Montfort Mere.
Provinciaal Secretaris wordt: Melkhior Seda Blolong
Provinciaal Econoom wordt: Timotheus Vianney.

Op het kieskapittel van 31-10-2006 wordt het **PROVINCIAAL
BESTUUR NEDERLAND** gekozen, bestaande uit: Wilfried
van der Poll, Provinciaal Overste; Wim Heister, plv. Provin-
ciaal Overste en Berno Spekschate, lid.

Erik Lundgren wordt benoemd tot Provinciaal Econoom en
mevr. Adri Vergeer tot Provinciaal Secretaris.

BIJZONDERE GEBEURTENIS

31 oktober 2008: DRIE JUBILEA STIJLVOL EN FEESTE- LIJK HERDACHT – 135 JAAR NEDERLAND – 80 JAAR INDONESIË – 50 JAAR KENIA

Vanwege het Goud van Kenia staat Kenia centraal vandaag, maar
de aandacht gaat naar Congregatie als geheel (foto van Franciscus,
de eerste Algemeen Overste; de foto van Gregorius Goedhart,
de eerst uitgezondene naar Indonesië en Pontianus de kwartier-
maker in Kenia). Father Fons Geerts Mill Hill Keniamissionaris
is de voorganger, de viering wordt muzikaal verzorgd door het
Emmauskoor van de Josephparochie in Zeist, David hield de
overweging over “Jullie zijn het zout der aarde...”. Na de Eucha-
ristieviering gaat men in processie naar het kerkhof om alle
overleden medebroeders te gedenken. Bij de drie genoemde
medebroeders van de foto's in de kapel wordt een bloemstuk gelegd.

*l. fr. Franciscus
m. fr. Gregorius
r. fr. Pontianus*

's Middags was er een afwisselend programma. Uiteraard eerst een woordje van de Provinciaal Overste, Wilfried van der Poll, gevolgd door een PowerPoint Presentatie van Leo Ruitenberg met een terugblik op deze vijftig Keniaanse jaren, waar in totaal 28 fraters gewoond en gewerkt hebben.

De Jubileumcommissie had de nog onder ons verblijvende oud-missionarissen gevraagd een A4tje te schrijven over hun eigen werk en zijn in Kenia. Deze bundeling verhalen geeft de persoonlijke situatie duidelijk weer. Iedereen heeft de bundeling ontvangen. Heel bijzonder is geweest dat er Nederlandse fraters, die nog niet in Indonesië geweest zijn, zich konden opgeven voor een bezoek. Er waren er vijf, die de reis van hun leven gemaakt hebben samen met Wilfried van der Poll, vijf wekenlang. Het waren David Mullink, Angelico Fennis, Arnold Boerssen, Hans Wenekes en Erik Lundgren. Als een panel zaten zij achter de tafel, geïnterviewd door Leo Ruitenberg en tot een artikel verwerkt door Petra de Landmeter. Voordat we voor het Indonesisch buffet werden uitgenodigd voegde Ton Oostveen een nieuw vers toe aan de serie "Het verhaal van de wonderlijke soort!" Een Indonesische zangeres brengt af en toe enkele Indonesische liederen naar voren tijdens het buffet.

MEDE-BEWONERS FRATERHUIS ST.-JOZEF

In het fraterhuis St.-Jozef in De Bilt komt in 2009 Harry Schelbergen SJ. als eerste niet-frater wonen, in 2011 gevolgd door pastor Theo de Groot, in 2012 door pastor Gerard de Wit. Dit is in feite het begin van een nieuwe instroom: 2013 Antoine Leechburch Auwers, OSA; echtpaar Versteeg-Koch.

Harry Schelbergen SJ

Op 01-09-2019 is de samenstelling: 20 fraters; 7 MMZ; 1 zr. OSA; 2 dames van de Graalbeweging; 1 mevr.; 1 Em.pr.

DE BESTUURSPERIODE 2012 – 2018

Bij het Kieskapittel 2012 wordt op 22 september 2012 tot **ALGEMEEN BESTUUR** gekozen: Algemeen Overste: Venansius Edi Budo Santosa.; plv. Algemeen Overste: Simon Lele Ruing en Damianus Roy Hurint tot lid.

Stanislaus Naben wordt benoemd tot Algemeen Econoom en Adolf Cawa tot Algemeen Secretaris.

PROVINCIAAL BESTUUR INDONESIE

Op het Kieskapittel van 10-10-2012 wordt het **PROVINCIAAL BESTUUR INDONESIË** gekozen, bestaande uit: Dominikus Jeo, Provinciaal Overste; Melkhior Seda Blolong, plv. Provinciaal Overste en Vinsensius Laga Payong lid.

Provinciaal Secretaris wordt Raymundus Ile Wulogening en Provinciaal Econoom Timotheus Vianney.

WIJZIGING IN PROVINCIAAL BESTUUR INDONESIE

Door het plotseling overlijden van Melkhior Seda Blolong op 19-06-2014 wordt Vinsenius Laga Payong op 26-07-2014 gekozen tot plv. Provinciaal Overste en Raymundus Ile Wulogening tot lid.

Heribertus Rahmat Yuwono wordt Provinciaal Econoom.

PROVINCIAAL BESTUUR NEDERLAND

Op het Kieskapittel 2012 op 31 oktober 2012 tot **PROVINCIAAL BESTUUR NEDERLAND** gekozen: Wilfried van der Poll, Provinciaal Overste; Wim Heister, plv. Provinciaal Overste en Berno Spekschate tot lid.

Erik Lundgren wordt benoemd tot Provinciaal Econoom en mevr. Adri Vergeer tot Algemeen Secretaris, tot haar pensioen in februari 2014 en zij wordt opgevolgd door Mevr. Marianne Vermeer.

WIJZIGING IN PROVINCIAAL BESTUUR NEDERLAND

Door het terugtreden in 2013 van Wim Heister als plv. Provinciaal Overste wordt Berno Spekschate gekozen als plv. Provinciaal Overste en Wim Versteeg als lid.

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN

140 JAAR BESTAAN VAN DE CONGREGATIE

13 AUGUSTUS 2013

Met de volgende bijeenkomsten werd dit jubileum in de Provincie Nederland gevierd:

- Vesperviering in de kapel van de begraafplaats St.-Barbara
- Eucharistieviering met als voorganger pastor Anton Vernooij
- Herdenking op ons kerkhof in De Bilt
- Bezinning over onze spiritualiteit door Ben Verberne msc
- Voordracht “De bijbel in een uur” door Kees Posthumus
- Muzikaal optreden van ensemble “Vivezza”
- Terugblik op de historie van de Congregatie voor vrijwilligers en medewerkers.

BUITENGEWOON ALGEMEEN ZAKENKAPITTEL

Tussen 14 en 25 september 2015 is een Buitengewoon Zakenkapittel gehouden in Malang. De agenda bevatte twee onderwerpen: toekomstige verandering van de congregatiestructuur, waarbij de twee provincies opgeheven gaan worden en Nederland zich voorbereid om op kort termijn Religieus Huis Nederland te worden, zodra het Vermogensrechtelijk Reglement gewijzigd en goedgekeurd is. De Provincie Indonesië blijft tot het Algemeen Zakenkapittel van 2018 voortbestaan.

Het tweede agendapunt ging over het aannemen van kandidaten in het gebied Kenia. Dit onderwerp is niet meer besproken daar inmiddels al was beslist dat deze aanname niet zou plaats vinden.

RELIGIEUS HUIS NEDERLAND

Op 8 juli 2016 werd de Provincie Nederland omgezet in het Religieus Huis Nederland. Dit had plaats in de kapel met een kleine

liturgische viering, waarin het Vermogensrechtelijk Reglement officieel werd ondertekend door notaris Megens en Wilfried van der Poll. Tijdens de daarop volgende bijeenkomst werd een schrijven van de Algemeen Overste Venansius voorgelezen. Daaruit de volgende aanhaling: *"Dit gebeuren is een speciaal moment in de geschiedenis van onze Congregatie. Het zou moeten beschreven worden als veranderingen van aanpassing aan de mentaliteit van mensen en cultuur van een periode in de wereld-geschiedenis.*

Dit zal geschieden en beschikt zijn door de wijze, liefderijke en almachtige Voorziening van God, de Barmhartige Vader, het voornaamste doel is namelijk: de verandering van een deel van de Congregatie met een Provinciaal Bestuur van een kleine groep medebroeders die zich aanpast aan de eisen en mentaliteit van een nieuwe periode en genoemd wordt – Religieus Huis Nederland – Fraters van Utrecht. Er kan geconcludeerd worden dat het Religieus Huis Nederland, Fraters van Utrecht dezelfde essentiële religieuze principes heeft, maar meer gericht op een aangepaste vorm aan de eisen van de tijd, plaats en de leden met hun cultuur.

De Constituties hebben tot het volgende Algemeen Kapittel géén artikelen over een Religieus Huis, daarom deze omzetting. Het goedgekeurde Vermogensrechtelijk Reglement voorziet hier nu in "ad experimentum" d.w.z. tot en met het komende Algemeen Zakenkapittel 2018, waar de wijziging van het Juridisch Deel van de Constituties geagendeerd zal worden.

Twee zaken maken het verschil: er is nu geen Provinciaal Bestuur meer, maar er wordt een Bestuur Religieus Huis Nederland gekozen en het Provinciaal Kapittel wordt veranderd in Het Beraad, waarvan alle Nederlandse fraters lid zijn. Een nieuw orgaan als een contactorgaan, dat tevens de afvaardiging naar een Algemeen Kapittel zal kiezen.

In de bijeenkomst, volgend op de ondertekening, werden goede en dankbare woorden gesproken naar de aftredende Provinciaal Overste en de beide bestuursleden.

BESTUUR RELIGIEUS HUIS NEDERLAND

Op 16 juli 2016 was de keuze voor het bestuur van het Religieus Huis Nederland: Wilfried van de Poll werd tot Overste gekozen, Wim Versteeg tot plv. Overste en Daan Boonman tot lid.

Eerste Bestuur RHN:

vlnr. frs. Wim Versteeg, Wilfried van der Poll, Daan Boonman

Helaas overleed Daan Boonman plotseling op 30 maart 2017 in Lodwar – Kenia.

In zijn plaats werd Berno Spekschate gekozen.

De Overste van het RHN wordt tevens Overste van het fraterhuis St.-Jozef in De Bilt.

MARKEREN VAN EINDE WERKEN VAN NEDERLANDSE FRATERS IN KENIA

Op 23 oktober 2017 was er een Keniamiddag omdat Hans Wennekes als de laatste Nederlandse frater voor goed naar Nederland was teruggekeerd. Een periode van 59 jaar werd afgesloten. Een zeer mooie liturgische viering onder de titel: “Kenia in het licht zetten” was het begin van de bijeenkomst. Er werden lichtjes en kaarsen ontstoken na de volgende tekst: “*We ontsteken een licht bij die plaatsen waar gezonden door de Congregatie: fraters, partners en geassocieerden in nauwe verbondenheid met hen, hebben gewoond en gewerkt om de situatie van de mensen in Kenia te verbeteren*” en werden de namen van dertien plaatsen genoemd vervolgd door: “*met eerbied en aandacht noemen wij de namen*

van de mensen die zich vanuit de Congregatie op heel verschillende manieren hebben toegewijd aan de bevolking van Kenia.

In een gezellig samenzijn van medebroeders en genodigden o.m. oud-fraters die in Kenia gewerkt hebben, Mill Hill-ers, Generaal Bestuur van de fraters van Tilburg e.a. klonken woorden van dank en vertrouwen o.a. via een brief van Leonard Oloo, via een brief van onze Algemeen Overste, een woordje van de Generaal Overste van Tilburg, van onze Overste van het Religieus Huis en uiteraard van de laatste teruggekeerde missionaris uit Kenia Hans Wennekes. Met een fraai en lekker buffet werd deze bijzondere middag afgesloten.

EXPO b.g.v HET 145 JAAR BESTAAN DER CONGREGATIE

Op de Stichtingsdag 2018 werd op officiële wijze een expositie geopend o.m. door dhr. Joost van Hest met een lezing, getiteld: “passie en inspiratie door de tijden heen”. De expositie was opgebouwd met eigen werk of verzamelingen van fraters, medebewoners en medewerkers. De expositie was zeer uitgebreid en zeer gevarieerd! Twee weken lang is de expositie tentoongesteld en er zijn veel mensen komen kijken. Zo’n 30 personen hadden iets tentoongesteld. Ook eigen werk van overleden medebroeders uit het archief had een plekje gekregen. Op de sluitingsmiddag hield mevr. Ivonne Slinkers een workshop “fles versieren”.

DE BESTUURSPERIODE 2018 – 2024

ALGEMEEN BESTUUR

Op 27 september 2018 is het volgende Algemeen Bestuur gekozen:
Algemeen Overste: Venansius Edi Budi Santosa; Plv. A.O.: Kanisius Sara; leden: Vinsensius Laga Payong, Adriano Nagus en Patrik Totok Mardianto.

Tot Algemeen Secretaris werd benoemd: Walterus Raja Oja en tot Algemeen Econoom: Stanislaus Nabon

Dit bestuur is dus tevens bestuur van de geografisch gebieden Indonesië en Kenia.

*Algemeen Bestuur 2018:
vlnr. frs. Vinsensius, Kanisius, Venansius, Adriano, Patrik*

BESTUUR RELIGIEUS HUIS NEDERLAND

Op 7 december 2018 is tot Bestuur Religieus Huis Nederland gekozen: Wilfried van der Poll, Overste, Hans Wennekes als plaatsvervanger, Wim Versteeg als lid. De bestuursperiode duurt 3 jaar.

*Bestuur Religieus Huis Nederland 2018
vlnr. frs. Hans Wennekes, Wim Versteeg, Wilfried van der Poll*

AANTAL LEDEN IN DE BETREFFENDE KAPITTELJAREN PER 1 JANUARI

		nov.	asp.	prof.	totaal	Kenia
1994	Ned.	0	0	119	119	7 Nederlanders
	Ind.	29	45	30	104	
2000	Ned.	0	0	96	96	5 Nederlanders
	Ind.	27	45	41	106	
2006	Ned.	0	0	60	60	1 Nederlander
	Ind.	13	40	59	112	
2012	Ned.	0	0	40	40	1 Nederlander
	Ind.	5	28	64	97	3 Indonesiërs
2018	Ned.	0	0	24	24	
	Ind.	17	19	65	101	3 Indonesiërs

BEGINNEN EN BEËINDIGEN VAN COMMUNITEITEN

Beginnen:

01-07-1995	Weetebula:	frateran St. Yohannes Don Bosco
13-08-1998:	Malang III:	frateran St. Gregorius – Provinciaal – Scholenstichting
30-06-2003:	Surabaya II:	frateran Vinsensius a Paulo
28-03-2004:	Malang IV:	frateran Santo Willibrordus – Algemeen Bestuur
01-07-2011:	Nunukan:	frateran St. Eusebius.

Beëindigen:

1956-1995:	Hengelo
1943-1997:	Didam
1908-2003:	Borculo
1998-2005:	Zutphen
1873-2005:	Utrecht
1917-2009:	Arnhem
2004-2017:	Zeist

De Bilt, 09-09-2019
Leo Ruitenbergh

MEDEBROEDER GEËERD

In ons tijdschrift INKO herdenken we als regel het overlijden van een medebroeder niet, omdat dit in ons andere tijdschrift Onder Ons gebeurt, dat reeds ruim 80 jaar het orgaan is voor onze “buitenwacht”. Deze keer willen wij voor frater Willibrordus een uitzondering maken, omdat zijn overlijden een schok door luisterend Nederland van Vroege Vogels heeft te weeg gebracht. Dit is ook gebleken uit de vele condoleances van bekenden en onbekenden. Nu heeft deze organisatie het initiatief genomen om de ‘Frater Willibrordus Prijs’ in te stellen. Een bijzondere geste naar onze overleden medebroeder. Zie het persbericht hieronder.

Redactie

Vorige week overleed op 91-jarige leeftijd, frater Willibrordus uit De Bilt. Hij was 18 jaar lang onze vaste, herkenbare stem op de Fenolijn.

Om hem te eren heeft Vroege Vogels iets bedacht:

De mooiste, meest bijzondere waarneming op de Vroege Vogels Fenolijn gaan we vanaf nu jaarlijks belonen met: “de Frater Willibrordus Prijs”, volgend jaar, op zijn geboortedag, op 20 februari, gaan we de prijs voor het eerst uitreiken.

Vanaf het begin van de Fenolijn, in 2001, is de Frater één van de vaste, trouwe bellers geweest. Hij was altijd betrokken en vond het ook zijn taak om bij te houden wat er in de natuur onder invloed van het klimaat veranderde. Een gemis voor ons,

de makers van Vroege Vogels, maar nog meer een gemis voor alle vaste luisteraars naar de Fenolijn, waar iedereen z'n waarneming van eerstelingen en andere fenomenen uit de natuur kan inspreken.

Uit de toon van zijn meldingen was duidelijk op te maken dat Frater Willibrordus onderwijzer was geweest. Al vanaf het moment dat hij het klooster in ging, was hij gefascineerd door de natuur en speciaal de fenologie: de leer van de eerstelingen in de natuur. Hij wilde de luisteraar samen met zijn waarnemingen altijd iets bijbrengen en meegeven. Dat vooral maakte de Frater geliefd bij de luisteraar.

0o0o0o0o0o0o

Ruprecht

Wij willen als redactie ons niet bezig houden met het gekissebis over Zwarte Piet, maar ons oog viel op de naam Ruprecht. Wij kenden die naam niet en via Wikipedia zagen wij veel gegevens over deze figuur die in meerdere landen van Europa een rol speelt bij het Sinterklaasfeest of andere feesten.

De redactie

RUURLO.

Met St. Nicolaas gaan de harten van alle kindervrienden open. Werden Vrijdagmiddag de 420 schoolkinderen te Winkelshoek en Ruurlo, zelf door baron van Heeckeren op speculaas onthaald en kregen de kleintjes der drie laagste klassen van hunne onderwijzeressen nog een extra verrassing, Zondag volgden de besturen van Zondagsschool en Zangschool het gegeven goede voorbeeld. De Zangschool mocht zich zelfs verheugen in een bezoek van zijn Hoog Eerwaarde, die te half 5 uit den Twentsche trein hier afstapte en te paard in vol ornaat de zaal van den heer Avenarius binnenkwam om audiëntie te verlenen en het jonge volkje te onthalen. Verwonderlijk was het te zien, hoe niet alleen de heilige door de kleinen werd geëerd en gevierd, maar ook knecht Ruprecht – “zwarte Piet” noemden hem de kinderen – zich in rechtmatige populariteit mag verheugen.

RUURLO.
Met St. Nicolaas gaan de harten van alle kindervrienden open. Werden Vrijdagmiddag de 420 schoolkinderen te Winkelshoek en Ruurlo, zelf door baron van Heeckeren op speculaas onthaald en kregen de kleintjes der drie laagste klassen van hunne onderwijzeressen nog een extra-verrassing, Zondag volgden de besturen van Zondagsschool en Zangschool het gegeven goede voorbeeld. De Zangschool mocht zich zelfs verheugen in een bezoek van zijne Hoog Eerwaarde, die te half 5 uit den Twentschen trein hier afstapte en te paard in vol ornaat de zaal van den heer Avenarius binnenkwam om audiëntie te verlenen en het jonge volkje te onthalen. Verwonderlijk was het te zien, hoe niet alleen de heilige door de kleinen werd geëerd en gevierd, maar ook **knecht Ruprecht** — „zwarte Piet” noemden hem de kinderen — zich in rechtmatige populariteit mag verheugen.

Uit: De Graafschapsbode
09-12-1913

INHOUD

Van de redactietafel		2
Overweging bij de Constituties	Alfons Kroese	3
Fr. Ezechiël: De reis naar Friesland	Redactie	6
Nieuwsbrief	Jeroen Kingmans	11
Meditatie? Het gaat om dit Ene	Paul Steverink	14
De pen doorgeven	Coby Evers	19
Fr. Kristoforus, 40 jaar frater	Vinsensius en Adolf	21
Het Heiligenbeeldenmuseum in Vorden	Marianne Vermeer	26
Zeg 'ns wat	Theobaldus Geraets	32
25 Jaar Congregatiestructuur	Leo Ruitenbergh	34
Frater Willibrordus geëerd	Vroege Vogels	56
Ruprecht	De Graafschapbode	58

INKO

onder redactie van: Johan Brummelhuis, Leo Ruitenbergh, Frits Stevens,
Paul Steverink, Wim Versteeg

met medewerking van: Angelico Fennis (omslag)
Hilarius de Booij (illustraties)
Jeroen Kingmans (interviews)
Adolf Cawa (correspondent Indonesië)

ereid van de redactie Petra de Landmeter

secretariaat: Johan Brummelhuis
Schorteldoeksesteeg 1, 3732 HS De Bilt
tel.: 030 - 69 76 237
email: j.brummelhuis@fratersvanutrecht.nl